

OSAVUOSIKATSAUS I 2024

tammi-maaliskuu

Ikääntyneiden palvelut

Ikääntyneiden palvelut

24.4.2024

Toiminta

Alkuvuoden aikana hallinnollisesti pääpaino on ollut käyttösuunnitelmassa esitettyjen sopeutustoimien toimeenpanon suunnittelu ja käynnistäminen, joista keskeisimpinä voi todeta kotihoidon asiakastuntien vähentämistavoite, asumispalvelupaikkojen vähennyssuunnitelma ja omaishoidon tarkennettujen myöntämisperusteiden toimeenpano. Ympäri vuorokautisen asumispalvelun hankinta saatiin vietyä loppuun ja tavoite sen kattavuuden parantamiseksi toteutui. Palvelujärjestelmään liittyvä suunnittelutyö ja Yt-prosessin toimeenpano toimialueella on osaltaan vienyt merkittävästi hallinnollista työaikaa.

Palvelutuotanto on toteutunut pääsääntöisesti suunnitellusti. Työntekijöiden saatavuusongelmat jatkuvat vaikeuttaen palvelujen järjestämistehtävää. Palvelujen saatavuudessa ei oleellista muutosta. Palvelutarvearvio saadaan toteutettua pääsääntöisesti lain säätämässä 7 vrk aikaikkunassa. Ja palvelut järjestyvät myös pääsääntöisesti 3 kk aikaikkunassa Asumisen järjestelyiden osalta aika ylittyy noin 80 asiakkaan osalta (31.3.2024 tilanne).

Yhdeksän muistipoliklinikan osalta asiakkaat ovat päässet lääkärin ja hoitajan ensi- ja kontrollikäynneille oikea-aikaisesti suunnitellussa aikataulussa. Varkauden ja Leppävirran osalta geriatrin työpanoksen siirto vuodeosastolle aiheuttaa viiveitä muistipotilaiden hoitoon pääsyyn maaliskuusta alkaen loppuvuodeksi.

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman hankekokonaisuudet ovat käynnistyneet lääkeautomaatti- ja etähoivahankkeita lukuun ottamatta suunnitelmien mukaisesti. Näiden käynnistyminen on viivästynyt kilpailutusprosessien pitkittymisestä johtuen. Asumisen lyhythoidon kehittämisen osalta hankkeen aloitus viivästynyt yt-prosessin vuoksi.

Sisäisen valvonnan toteutuminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan hyvinvointialueen sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus, tuloksellisuus ja taloudellisuus. Ikääntyneiden toimialalla sisäinen valvonta on osa normaalia päivittäisjohtamista. Sisäisen valvonnan avulla arvioidaan toimialalle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Vuoden 2024 sisäisen valvonnan painopisteinä hyvinvointialuetasoisesti ovat talouden säännölliset kontrollit, häiriötilanteisiin varautuminen sekä prosessien ja palvelujen kuvaaminen Arter IMS- ja ARC-järjestelmiin. Vuoden 2024 sisäisen valvonnan painopisteiden etenemistä on kommentoitu seuraavissa kappaleissa.

- **Talous**

Alkuvuoden aikana toimiala yhdessä controllerin kanssa on valmistellut keskeisimpien käyttösuunnitelman mukaisten sopeutustoimien erillisseurantaa. Talouden toteumaa raportoidaan osavuosikatsausten lisäksi osana ennusteraportointia. Toiminnallisten muutosten etenemistä arvioidaan myös osana taloudellisuus- ja tuottavuusraportointia.

Talouden seuranta jalkautuu linjaorganisaation mukaisesti johdolta yksikkötasolle.

Toimivaltuuksien noudattaminen toteutuu osana päätösprosessien seurantaa eri tasoilla.

Talouden toteuma on kommentoitu tässä osavuosikatsauksessa. Toimivaltuuksien osalta toimivallan ylityksiä ei ole todettu.

- **Varautuminen**

Varautumisen suunnittelua on tehty linja johdon toimesta liittyen erillisiin ajankohtaisiin teemoihin (lakko/polttoaineiden saanti). Varautumissuunnittelun edistämiseen liittyvää resurssointia pyritään parantamaan osana YT-prosessia vahvistamalla johdon tukena olevaa asiantuntija työtä. Valmiussuunnitelman työstämistä on edistetty osana normaalia johtamisrakennetta.

- **Palvelu- ja prosessikuvaukset**

Toimintatapojen ja –mallien yhtenäistäminen on kesken ja vaatii vielä paljon työtä. Palvelu- ja prosessikuvaukset kuvataan harmonisointityön yhteydessä.

Prosessien kuvaaminen on aloitettu ja työskentely etenee toimintamallien yhtenäistämisen ja uuden asiakastietojärjestelmän käyttöönoton edetessä vuoden 2024-2025 aikana. Tällä hetkellä ARC-järjestelmään on laadittu ikääntyneiden palveluissa yksittäisiä toiminnankuvauksia.”

Toimialan riskit ja omien sisäisen valvonnan painopisteiden eteneminen

Toimialan merkittävimpana riskinä esille nousee sopeutuksia sisältävän käyttösuunnitelman toimeenpanoon liittyvät aikatauluhaasteet ja lainsäädännön reunaehtojen toteutumisen asettaman rajoitteet (hoidon saatavuus/jonotus) Myös henkilöstön saatavuuteen liittyvät ongelmat näyttäytyvät edelleen merkittävänä riskinä palveluiden järjestämisen näkökulmasta. Nyt käynnissä oleva muutosvaihe sijaishallinnan toimintamallissa muodostaa riskin sijaishankinnalle ja –hallinnalle niin kotihoidossa kuin asumisessa

Esihenkilöstön kuormittuneisuus ja työmäärä eri tasoilla edelleen hidastaa hallinnollisten prosessien etenemistä. Uuden sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmän käyttöönottoon liittyy edelleen monia ratkaisemattomia ongelmia, jotka voivat nousta merkittäviksi riskeiksi palvelutuotannon näkökulmasta

Omavalvontasuunnitelmien työstäminen hyvinvointialueen ohjeiden mukaisesti on aloitettu. Työn eteneminen pyritään varmistamaan lisä resurssoinnilla.

Asiakasohjauksen sisäisen valvonnan painopisteet on asetettu tunnistuen kriittiset toiminnot ja poikkeamat, jotka vaativat kehittämistoimia. Korjaavia toimenpiteitä ja kehittämistoimia kohdennetaan omaishoidon tuen palkkioiden maksatuksen oikeellisuuden varmistamiseen ja omaishoidon tuen seurantakäyntien toteutumiseen vuosittain, sosiaalisten etuuksien ajantasaisuuteen, oikea-aikainen päätöksentekoon ja sosiaalityöntekijän rooliin erityisen tuen tarpeessa olevien asiakkaisen palveluprosessissa.

Asumispalvelujen sisäisen valvonnan painopistealueet ovat henkilöstömitoituksen toteutuminen sekä välittömän ja välillisen työn määrä yksiköissä. Henkilöstömitoitusta on tarkasteltu säännöllisesti ja asiakasmäärää on laskettu tarvittaessa. Viikoittainen tilannekuvan raportin toimivuus on ollut hyvä.

Ikääntyneiden palvelut

24.4.2024

Kotiin annettavien palveluiden sisäisen valvonnan painopistealueiksi on tunnistettu kotihoidon asiakkaiden palvelu- ja hoitosuunnitelman mukaisten tuntien suunnitelman ja toteuman välisen eron seuraaminen. Asiakkaiden saaman palvelun tuntimäärää tarkastellaan myös palveluluokittain, mikä määräytyy asiakkaan hoitoisuuden ja toimintakyvyn mukaisesti. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkastelussa on henkilöstön välittömän asiakastyön osuuden seuranta.

Olennaiset poikkeamat talousarvioon

Tulojen toteuma on 23,1 % talousarviosta. Tulojen toteumassa viivettä liittyen tulosidonnaisten asiakasmaksupäätösten tulokset aikatauluun.

Toimintamenojen toteuma 23,9 % Henkilöstökulu toteuma on 22 % talousarviosta. Henkilöstökulut ei jaksotu tasaisesti vaan kesäaikaan henkilöstökulujen odotetaan kasvavan. Avustusten toteuma on 35 %, mikä selittyy pääosin omaishoitopalkkioiden kertymisellä. Kokonaisuutta ja mahdollisia toimenpiteitä analysoidaan, mutta on oletettavaa, että sopeuttamistoimenpiteistä huolimatta omaishoitopalkkiot ylittyvät.

1TA51 Ikääntyneiden palvelut, 1000 €	TA2024	Tot. 1-3/2024	Tot.-%
Toimintatuotot	52 200	12 072	23,1
Toimintakulut	-290 600	-69 497	23,9
Toimintakate	-238 400	-57 425	24,1

Toimialan toimenpiteet talousarvion pitävyyden varmistamiseksi

Keskeistä on kyetä turvaamaan hallinnollinen tuki käyttösuunnitelman mukaisen talousarvion toimeenpanoon ja sen vaatimien sopeuttamistoimenpiteiden käytännön toteuttamiseen ja niiden seurantaan. Tavoitteiden toteutumista seurataan sopeutustoimien erillisseurannalla.

Tavoitteet/mittarit

Mittarit	Tavoitetaso	Toteuma 1-3/2024
Omaishoidon piirissä olevat, % yli 75 v *)	4,5	4,4
Perhehoidon hoitopäivien määrä ikääntyessä	10 000	809
Perhehoidon asiakasmäärä ikääntyneissä, **)	50	10
Yli 75 v. %-osuus asumisen eri palvelumuodoissa: Ympäri vuorokautinen asuminen	6,7	7,8
Yli 75 v. %-osuus asumisen eri palvelumuodoissa: Yhteisöllinen asuminen	2,0	0,0
Yli 75 v. %-osuus asumisen eri palvelumuodoissa: Laitoshoito	0,1	0,5
Säännöllisen kotihoidon peittävyys, % yli 75 v., ***)	16,0	9,2

*) Omaishoidon asiakkaat: Voimassa olevat päätökset

**) Perhehoidon luvut kumulatiivisia

***) Kotihoito: THL:n mukainen kumulatiivinen luku

Ikääntyneiden palvelut

24.4.2024

Edistää hyvinvointialueen strategisia tavoitteita	Toteuma 1-3/2024
Kannustamme ja tuemme asiakkaitamme osallisuuteen ja omatoimisuuteen.	Toteutuu. Strategisia tavoitteita edistämme tuottavuus-taloudellisuusohjelman eri hankkeissa, uuden palvelujärjestelmän suunnittelussa ja valmistelussa olevassa vanhuspalvelulain 5 §:n mukaisessa suunnitelmassa ikääntyneen väestön tukemiseksi.
Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat.	
Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluita.	
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta.	
Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä.	
Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita.	
Talous on tasapainossa.	